

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **R. S.**, bytem D. 220, N. n. H., zast. Martinem Řezníčkem, bytem Dolní náměstí 38, Olomouc, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze, Křížová 25, **o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2013, č. j. X, ve věci zamítnutí žádosti o invalidní důchod,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2013, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 441 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou soudu dne 12. 9. 2013 žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí, protože bylo skutkově nesprávné, hodnocení pracovní schopnosti bylo nízké, neobjektivní, silně podhodnocené a neodpovídající žalobcově současnému zdravotnímu stavu. Žalovaná se nevypořádala se všemi námitkami a důkazy a svá tvrzení nezduvodňuje a neopírá o konkrétní důkazy. Závěry žalované spolehlivě vyvrací předložená odborná psychologická dokumentace, včetně nálezu ze dne

13. 2. 2013, který žalovaná nevybrala v potaz. Mezi odborným psychologickým nálezem a posudkovými závěry žalované lze spatřovat zásadní skutkové rozpory. Podle odborného nálezu žalobce zvládá jednoduché sociální dovednosti, složitější situace vyvolávají velký tlak a důsledkem je afektivní a emoční dekompenzace. V mnoha situacích je nutný doprovod člena rodiny. Koncentrace pozornosti je krátkodobá, po delším zatížení dochází k únavě a obranou může být chybovost a emoční rozlady. Celkový výkon se aktuálně pohybuje v pásmu lehké mentální retardace (IQ = 66), celkový výkon mnestických funkcí se pohybuje v pásmu středního stupně mentální retardace (MQ = 59). Přitom podle přílohy vyhlášky o posuzování invalidity v kapitole V položce 8 se při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti komplexně hodnotí mentální defekt, úroveň kognitivních funkcí, výkonnost, paměťové schopnosti, efektivita, celková výkonnost, schopnosti sociability a osvojení si pracovních návyků. K tomu podle žalobce nedošlo. Žalobce popsal svou pracovní anamnézu po ukončení docházky na praktickou školou i problémy při hledání zaměstnání a poukázal na možnost aplikace § 3 odst. 1 citované vyhlášky a další jeho zdravotní obtíže.

[2] Žalovaná ve vyjádření k žalobě citovala znění § 38, 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, § 8 odst. 1, § 9 a § 5 písm. i) zákona č. 582/1991 Sb., § 1 až § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb., popsala procesní průběh věci a navrhla provedení důkazu odborným lékařským posouzením posudkovou komisí MPSV, který je podle judikatury Nejvyššího správního soudu tzv. povinným důkazem, který musí soud provést, pokud přezkoumává rozhodnutí žalované o dávce důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. V případě, že posudkem posudkové komise MPSV nebude prokázána invalidita žalobce, žalovaná navrhla zamítnutí žaloby podle § 78 odst. 7 s. ř. s. V opačném případě ponechala rozhodnutí ve věci na úvaze soudu s ohledem na výsledky provedení dokazování.

[3] Soud si vyžádal přezkoumání zdravotního stavu žalobce a doložení posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále i „PK MPSV“) v Ostravě, která posudek podala 6. 12. 2013 s výsledkem, že žalobce není invalidní, protože pokles jeho pracovní schopnosti nastal o 30 % (dolní hranice rozmezí), stav žalobce byl stabilizován s popsanou poruchou funkce a rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla lehká mentální retardace (horní pásmo s IQ = 66), mnestické funkce pásmo středně těžké, bez poruch chování. Stav odpovídal kapitole V položce 8 písm. b) vyhlášky o posuzování invalidity. Své hodnocení komise odůvodnila tím, že šlo o horní pásmo LMR, nebyly prokázány všechny příznaky tuto položku charakterizující (provedeným psychiatrickým a psychologickým vyšetřením nebylo prokázáno snížení ovládacích a rozpoznávacích schopností, značně snížená úroveň sociálních dovedností), také nebylo prokázáno narušené chování, porucha afektivity, spojení s jiným duševním či organickým postižením, narušení osobnosti, jiné závažné tělesné nebo smyslové postižení, což jsou obecné parametry uvedené v posudkovém hledisku položky 8. Nebyly zjištěny příznaky podle položky 8c ani 8d. K žalobním námitkám PK MPSV Ostravě uvedla, že snížení ovládacích a rozpoznávacích schopností nebylo u žalobce výslovně uvedeno v provedeném psychiatrickém a psychologickém vyšetření (i když v posudku v námitkovém řízení uvedeno je). Tato vyšetření také

neprokázala narušené chování a značně sníženou úroveň sociálních dovedností. I když byla koncentrace pozornosti při testech krátkodobá, není natolik závažná, aby bránila výkonu zaměstnání jednoduššího, méně náročného na soustředění než psychologické testy. Takto je doprovod člena rodiny při složitějších sociálních situacích i při sníženém intelektu pochopitelný a není důvodem pro invalidizaci. Žalobce byl dle svého odvolání schopen pracovat při veřejně prospěšných pracích ve skladu Charity, poté u firmy O+M Solar Olomouc, kde až do ukončení činnosti pracoval pět let pod dohledem ve funkci skladníka (v psychologickém nálezů uvedeno i při montáži). Žalobce tedy měl vytvořeny pracovní návyky, bylo socializovaný a neodešel, protože by si práci dlouhodobě neudržel, ale protože firma zanikla. Bronchiální astma je při léčbě kompenzované a nesnižuje význam pro jeho pracovní potenciál.

[4] Při jednání soudu zástupce žalobce, pracovník o. s. SPOLU Olomouc, komisi vylíčil průběh veřejně prospěšné práce v charitě a následného zaměstnání. Tam měl žalobce na počátku pracovní asistenci a prvního půl roku se řešily vztahové záležitosti na pracovišti. PK MPSV neposoudila dostatečně sociální aspekty na pracovišti, zaměstnání bylo nestandardní – práce se uzpůsobovala žalobci. Docházelo ke konfliktu s mistrem – skutečnost je v rozporu s posudkem. Psycholog uvedl, že únava žalobce vede k chybovosti, tu žalobce v afektu odmítá připustit. Žalobce dělal na plný úvazek, ale částečný úvazek je pro něj finančně nevýhodný (spolu s dojížděním a placením pojistného na zdravotním pojištění). Ekonomická efektivita zaměstnání je pak nulová. Astma i kompenzované způsobuje pokles pracovní schopnosti, ale PK MPSV to v hodnocení neodráží. Podle posudků psychologů je žalobce nesamostatnou osobou a potřebuje vedení. Nejnižší možný pokles pracovní schopnosti 30 % v posudku PK MPSV to nezohledňuje. Podle psychologů jsou paměťové schopnosti žalobce ve středně těžkém pásmu mentální retardace, PK MPSV to převrátila a dala v neprospěch žalobce (náročnost psychotestů). V charitě šlo o chráněná místa, žalobce byl veden stále vedoucím a mzda byla dotovaná Úřadem práce, žalobce není schopen samostatně pracovat a nezvládne jakoukoliv změnu.

[5] Matka žalobce k jeho chování uvedla, že když na žalobce někdo útočil, tak se choval agresivně, a to je i doma. Když se žalobci něco nevede, rozbije něco, nadává, má nepředvídatelné reakce. S otcem se nemá žalobce moc rád, oboří se na něj, dokonce žalobce vzal i na otce nůž. To psychologka neví, chování žalobce za krátkou chvíli nepozná a prášky mu nedá. Výtky a pravdu žalobce bere jen podle sebe, převrátí to.

[6] Zástupce žalobce uvedl, že mají čtyři klienty se stejnou diagnózou a tři z nich mají invalidní důchod I. stupně, pouze žalobce ho nemá, a to byl důvod k podání žaloby, navrhl k důkazu srovnávací posudek.

[7] Soud v žádosti o srovnávací posudek odkázal na odlišné hodnocení posudkových komisí v případech stejného či blízkého IQ a potíže žalobců v jiných

věcech a odkázal na věci, které rozhodoval, pod sp. zn. 72 Ad 74/2011, sp. zn. 72 Ad 46/2012, sp. zn. 72 Cad 91/2009 a sp. zn. 72 Ad 57/2012, kdy byl invalidní důchod všem těmto žalobcům přiznán (všechny rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz).

[8] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 3. 5. 2013, kterým žalobci zamítla žádost o invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc ze dne 15. 4. 2013 žalobce nebyl invalidní, protože u něj nastal z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pokles jeho pracovní schopnosti pouze o 30 % (zdravotní stav odpovídal kapitole V položce 8b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.). Absenci invalidity i pokles pracovní schopnosti o 30 % potvrdil i lékař žalované v námitkovém řízení. Posudkový lékař žalované v řízení o námitkách konstatoval, že tento posudkový závěr vycházel ze zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, o němž nejsou pochybnosti. Mezi doloženými lékařskými nálezy nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr. Psychologické vyšetření ze dne 13. 2. 2013 bylo již součástí podkladové dokumentace při posouzení zdravotního stavu účastníka řízení v I. stupni. Žádné další relevantní odůvodnění napadené rozhodnutí neobsahuje, s výjimkou citace aplikovaných ustanovení zákona o důchodovém pojištění zákona č. 582/1991 Sb.

[9] Dále soud vzal z posudku PK MPSV v Hradci Králové ze 25. 7. 2014 za prokázané, že u žalobce se k datu vydání napadeného rozhodnutí jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo mentální postižení lehkého stupně. Toto postižení žalobce odpovídalo ustanovení kapitoly V položce 8b přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb. Pokles pracovní schopnosti posudková komise stanovila o 40 %. Tuto procentní míru poklesu pracovní schopnosti zvolila vzhledem k charakteru základního zdravotního postižení s významným dopadem na schopnost uplatnění na trhu práce se zohledněním dalších zdravotních obtíží. Žalobce je schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně nižšími nároky na duševní schopnosti. Ve velmi podrobném popisu zdravotního stavu žalobce z doložené zdravotnické dokumentace a odůvodnění posudkového závěru odkázala komise na zdravotní stav žalobce od dětství a podrobně konkrétně na jeho pracovní anamnézu od roku 2003, na to, že nebyl schopen se nikdy začlenit na žádnou pracovní pozici, aniž by se jednalo o místo dotované Úřadem práce, práci pod přímým vedením jiného pracovníka, práci získanou s pomocí Agentury podporovaného zaměstnání SPOLU Olomouc, která poskytla na osm měsíců pracovního asistenta. Posudková komise MPSV v Hradci Králové při svém hodnocení v rozporu s dříve vypracovanými posudky zohlednila další zdravotní obtíže žalobce spojené s alergií, zejména projevy lehkého perzistujícího astmatu, které znemožňují uplatnění se v oblasti získaných určitých dovedností (speciální školu DC Topolany v oboru zahradník) a zároveň přihlédla k dopadu základního postižení na schopnost uplatnění se na trhu práce. Dopad na pokles pracovní schopnosti vzhledem k výše uvedenému hodnotí jako větší než je dolní hranice daného procentního rozmezí pro rozhodující příčinu dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu. Posudková komise MPSV v Hradci Králové se od výše uvedených posudků lišila ve stanovení tíže celkového dopadu obtíží na pracovní schopnost žalobce. Hodnocení na dolní hranici daného procentního rozmezí pro stanovenou tíživé aktuálního postižení považuje za podhodnocení dopadu celkových obtíží žalobce a jeho pracovní schopnost.

[10] Uvedená skutková zjištění soud opírá o listinné důkazy, a to napadené rozhodnutí žalované a posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí s pracovištěm v Ostravě ze dne 6. 12. 2013 a především srovnávací posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí z pracoviště v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2014, který byl rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí soudu, protože se velmi přesvědčivě a podrobně zabýval stavem žalobce.

[11] Přezkoumává-li Krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Proto v tomto řízení byl vypracován srovnávací posudek posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové. Krajský soud nezpochybnil závěr posudku posudkové komise MPSV v Hradci Králové pro jeho velmi přesvědčivé odůvodnění a pro své rozhodnutí tento závěr posudku převzal.

[12] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[13] Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*

- a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
- b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
- c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

[14] Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., *kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[15] Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[16] Podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[17] Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[18] Soud vzal za rozhodující důkaz srovnávací posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2014, protože tento posudek shledal jako úplný, přesvědčivý, vnitřně bezrozporný, logický a zahrnující všechny okolnosti zjištěného skutkového stavu. Jinými slovy posudek Posudkové komise MPSV v Hradci Králové prošel testem řádného složení (členem komise byla odborná lékařka z oboru psychiatrie) a testem úplnosti, přesvědčivosti a správnosti podle judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 2. 2014, čj. 6 Ads 88/2013–51, www.nssoud.cz). S ohledem na jiné obdobné případy, citované v žádosti soudu o srovnávací posudek shledal soud, že srovnávací posudek PK MPSV v Hradci Králové nezpůsobuje diskriminaci žalobce, na rozdíl od posudků, které byly ve věci žalobce vyhotoveny ve správním řízení a Posudkovou komisí MPSV Ostravě v soudním řízení správním.

[19] Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že k datu napadeného rozhodnutí docházelo k poklesu pracovní schopnosti žalobce o 40 %, je nutno žalobce k datu napadeného rozhodnutí považovat za invalidního v prvním stupni, a to od 13. 2. 2013.

[20] Krajský soud proto zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci. Současně krajský soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že žalobce je invalidní v prvním stupni od 13. 2. 2013.

[21] Úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů řízení spočívajících v jízdném vlakem k jednání PK MPSV v Hradci Králové dne 25. 2. 2014 a zpět v celkové částce 441 Kč, což žalobce doložil jízdenkou. Neúspěšná žalovaná v tomto řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení usnesení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 18. 3. 2014

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně